

QUY ĐỊNH

Về quan hệ cộng đồng và các bên liên quan trong hoạt động quản lý rừng

Nhằm đáp ứng yêu cầu FSC về quan hệ cộng đồng và các bên liên quan, Công ty TNHH Lâm nghiệp Hà Thanh (sau đây gọi tắt là Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh) ban hành Quy định về quan hệ cộng đồng địa phương và các bên liên quan trong hoạt động quản lý rừng của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh, cụ thể như sau:

I. QUY ĐỊNH CHUNG

1. Mục đích

Quy định này quy định nguyên tắc và nội dung cơ bản liên quan đến cộng đồng và các bên liên quan trong công tác Lâm nghiệp, nhằm đảm bảo thực hiện Bộ tiêu chuẩn quản lý rừng bền vững của FSC.

Để thực hiện tốt công tác sản xuất kinh doanh, Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh mong muốn hợp tác với cộng đồng, người lao động và chính quyền địa phương, nhằm mang lại hiệu quả xã hội, môi trường và kinh tế trên địa bàn quản lý. Đảm bảo quyền sở hữu, quyền truyền thống và các phong tục, văn hóa tín ngưỡng của cộng đồng cư dân được bảo vệ và tôn trọng trên cơ sở tự nguyện của các bên tham gia.

Các quyền hợp pháp và truyền thống, quyền hưởng dụng, quyền tiếp cận và sử dụng tài nguyên rừng, các dịch vụ sinh thái của cộng đồng địa phương sẽ được xác định thông qua sự tham gia phù hợp với văn hoá bằng cách tham vấn các quy định, chính sách đến khi đạt được sự đồng ý của cộng đồng địa phương và phù hợp với quản lý rừng bền vững của công ty.

2. Phạm vi, đối tượng điều chỉnh

Các hoạt động quản lý rừng: vườn ươm, trồng rừng, chăm sóc rừng, bảo vệ rừng, khai thác rừng, đánh giá tác động môi trường, xã hội, rừng có giá trị bảo tồn cao liên quan đến cộng đồng địa phương.

Tổ chức, cá nhân là các bên liên quan tham gia các hoạt động quản lý rừng của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh, cộng đồng địa phương sống gần rừng.

3. Tài liệu tham khảo

Để thực hiện tốt quy định về quan hệ cộng đồng và các bên liên quan trong hoạt động quản lý rừng, Công ty đã tham khảo các tài liệu có liên quan như:

- Bộ tiêu chuẩn FSC V 1.0.

- FSC- GUI- 30-003 V2.0

- Quyền của người thiểu số và các dân tộc bản địa của Quỹ phát triển phụ nữ Liên Hợp Quốc;

- Công ước số 169 về các dân tộc và bộ lạc bản địa ở các quốc gia độc lập năm 1989;

- Tuyên bố năm 1998 và 8 công ước cơ bản của tổ chức lao động quốc tế.

4. Định nghĩa, khái niệm về người bản địa và quyền của người bản địa

- *Định nghĩa về người bản địa*: là những quần thể cư dân đặc biệt được bảo vệ theo luật pháp quốc tế hoặc quốc gia, là có một tập hợp các quyền cụ thể dựa trên các mối quan hệ lịch sử của họ vào một lãnh thổ đặc biệt, và bản sắc văn hóa, lịch sử của họ từ các quần thể khác. Các luật được dựa trên kết luận rằng một số người dân bản địa rất dễ bị khai thác, ra bên lề và áp bức bởi các quốc gia được hình thành từ các quần thể thuộc địa hoặc do chi phối chính trị, các nhóm dân tộc khác nhau

- *Định nghĩa quyền của người bản địa*: Các dân tộc bản địa có quyền bảo tồn và bảo vệ môi trường và năng lực sản xuất của đất đai, lãnh thổ và tài nguyên của họ. Nhà nước cần thiết lập và thực thi các chương trình hỗ trợ các dân tộc bản địa để bảo tồn và bảo vệ (những yếu tố này) mà không có sự phân biệt nào.

- *Định nghĩa các bên liên quan bị ảnh hưởng*: Bất kể cá nhân hay nhóm người hoặc tổ chức hoặc tổ chức nào đó chịu ảnh hưởng bởi các hoạt động quản lý của công ty. Có thể bao gồm cả các đối tượng ở hạ lưu, các cá nhân hoặc nhóm người lân cận với đơn vị quản lý.

II. NỘI DUNG THỰC HIỆN

1. Tôn trọng các quyền pháp lý và truyền thống của cộng đồng về sở hữu, sử dụng và quản lý đất, lãnh thổ và các tài nguyên rừng

1.1. Cộng đồng dân cư có quyền kiểm soát việc quản lý rừng trên đất và lãnh thổ của họ; trừ trường hợp người dân hợp tác trồng rừng với Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh thông qua ký kết hợp đồng, Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ kiểm soát chất lượng rừng

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh phải lưu trữ và hiểu rõ về vị trí, dân số của tất cả các dân tộc bản địa và truyền thống bao gồm các nhóm di cư sống trong vùng lân cận của khu vực quản lý;

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh phải lưu trữ và hiểu rõ về quyền về đất đai, phong tục và lãnh thổ trong khu vực quản lý của Công ty : trên tài liệu và trên bản đồ;

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh phải lưu trữ và hiểu rõ cộng đồng có liên quan đã xác định mình là bản địa hay di cư;

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh không lấn chiếm đất đai, không có các hoạt động quản lý rừng thực hiện trong các khu vực mà quyền về đất đai, phong tục, lãnh thổ của người bản địa được khẳng định trên giấy tờ. Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ phải bồi thường cho người dân nếu Công ty vi phạm.

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh thông báo cho cộng đồng địa phương về các hoạt động quản lý rừng hiện tại và tương lai trong hoạt động quản lý của mình.

1.2. Các hoạt động quản lý rừng của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ không tác động xấu hoặc làm giảm, trực tiếp hoặc gián tiếp, đến quyền sử dụng đất và sở hữu tài nguyên của người dân sở tại

Nếu xác định có mâu thuẫn tiềm ẩn: thống nhất các ranh giới giữa Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh và người dân ngoài hiện trường, có tài liệu làm bằng chứng xác nhận ranh giới giữa 2 bên.

Các hoạt động quản lý rừng của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ không gây tác động xấu trực tiếp hoặc gián tiếp, đến các nguồn tài nguyên hoặc các quyền của người dân bản địa (như làm tổn hại đến nguồn nước và các loài động vật hoang dã, môi trường); không tác động xấu đến đời sống của cộng đồng.

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh quy định các hoạt động quản lý rừng nhằm phòng ngừa, ngăn chặn bất cứ sự xâm lấn, hoặc đe dọa trực tiếp hay gián tiếp tới các nguồn tài nguyên, các quyền của người dân bản địa đó như: sử dụng hóa chất có kiểm soát nằm trong danh mục được phép sử dụng của Việt nam và không cấm của FSC, thực hiện khai thác tác động thấp, tham gia kiểm soát các hoạt động trái phép về rừng, môi trường trên địa bàn.

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ thực hiện điều chỉnh kế hoạch quản lý rừng bền vững, các quy định, chính sách của công ty khi những hoạt động quản lý có tác động tiêu cực về mặt kinh tế, môi trường và xã hội tới cộng đồng địa phương và các bên liên quan bị ảnh hưởng.

1.3. Thống nhất với người dân về việc công nhận và bảo vệ những nơi có ý nghĩa đặc biệt về văn hóa, sinh thái, kinh tế hoặc tôn giáo của cộng đồng người dân

Nguyên tắc chung: Có sự tham gia phù hợp về văn hoá của cộng đồng địa phương (cộng đồng địa phương được thông báo, tham gia ý kiến và đồng ý). Các chính sách và thủ tục cho việc xác định, lưu trữ và lập bản đồ của những địa điểm khảo cổ học, tôn giáo, lịch sử hoặc mang tính nhạy cảm văn hóa khác trước khi bắt đầu các hoạt động quản lý rừng trong khu vực quản lý. Phải được ghi lại bằng văn bản và được thực hiện: quy định về quyền của người dân bản địa, được thống nhất và phổ biến trong cộng đồng địa phương, các địa điểm có ý nghĩa được xác định trên bản đồ.

Cùng cộng đồng địa phương xây dựng các chính sách và thủ tục xác định và bảo vệ các khu vực như vậy (Ví dụ: quy định quan hệ cộng đồng, quy định tham vấn các bên liên quan, quy định về khai thác, xây dựng đường xá, ...).

Cùng cộng đồng địa phương triển khai thực hiện tốt các chính sách, quy định. Phổ biến các kế hoạch bảo vệ hoặc quản lý của các khu vực đó cho đại diện của người dân.

1.4. Nếu Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh có sử dụng kiến thức truyền thống, các loại cây rừng hoặc các hệ thống quản lý trong các hoạt động lâm nghiệp của cộng đồng thì phải thỏa thuận với họ trước khi thực hiện và thống nhất chi trả cho cộng đồng sau khi có thỏa thuận

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh và cộng đồng địa phương sẽ có thỏa thuận trước khi thực hiện;

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ ghi lại tất cả việc sử dụng các kiến thức truyền thống chính thức trong hoạt động lâm nghiệp và sẽ thông báo về tất cả việc sử dụng đó, bao gồm những lợi ích thương mại tiềm năng khi sử dụng, cho cộng đồng địa phương biết;

Cộng đồng địa phương được Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh đền bù một cách công bằng việc này.

1.5. Trường hợp Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh làm thiệt hại đến quyền lợi hợp pháp, tài sản, tài nguyên, hoặc cuộc sống của người dân sở tại, Công ty sẽ phải chịu trách nhiệm giải quyết khiếu nại đó và thực hiện đền bù công bằng

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh phổ biến quy chế giải quyết khiếu nại, mâu thuẫn, tranh chấp cho bên liên quan biết thông qua cuộc họp hoặc gửi bằng văn bản có sự tham gia phù hợp văn hóa của người dân sở tại.

Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh phổ biến, thỏa thuận cơ chế đền bù thiệt hại cho những người dân địa phương khi Công ty vô ý làm thiệt hại đến quyền pháp lý hoặc phong tục, tài sản, tài nguyên hoặc cuộc sống của họ.

Khi có sự tranh chấp xảy ra Công ty lưu hồ sơ, tài liệu về việc giải quyết này trong đó có các bước trình tự để khôi phục lại những quyền, phong tục và văn hóa của người dân tộc.

- Trình tự giải quyết khiếu nại về hoạt động làm thiệt hại đến quyền hợp pháp, tài sản, tài nguyên hoặc sinh kế của cộng đồng dân cư và người dân địa phương như sau:

- + Công ty sẽ tiếp nhận các khiếu nại của người dân.
- + Liên hệ với người khiếu nại để xác minh lại thông tin.
- + Các Phòng ban có liên quan cùng chính quyền địa phương và người dân khiếu nại sẽ kiểm tra, xác minh những hoạt động làm thiệt hại đến quyền hợp pháp, tài sản, tài nguyên hoặc sinh kế của người khiếu nại.

+ Công ty sẽ hợp cùng Ban lãnh đạo Công ty để đưa ra phương án thỏa thuận đền bù thiệt hại cho người khiếu nại.

+ Công ty phối hợp cùng chính quyền địa phương và người khiếu nại thống nhất biện pháp và hình thức đền bù thiệt hại. Chuyển kết quả giải quyết khiếu nại cho các bên có liên quan để thực hiện giải quyết theo đúng quy định của pháp luật.

+ Hồ sơ sau khi giải quyết sẽ được lưu tại Phòng ban có liên quan.

- **Ghi chú:** Trong trường hợp người khiếu nại không đồng ý với phương án thỏa thuận đền bù thiệt hại hoặc nội dung đơn khiếu nại vượt quá khả năng giải quyết của Công ty, hồ sơ khiếu nại sẽ được chuyển đến các cơ quan chức năng có thẩm quyền để giải quyết, Công ty sẽ phối hợp với các bên có liên quan để giải quyết khiếu nại trong phạm vi quyền hạn, trách nhiệm của Công ty.

1.6. Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh cam kết quản lý rừng không gây mâu thuẫn đến quyền sử dụng đất, liên quan đến lợi ích của nhiều người dân

Quản lý bảo vệ tốt toàn bộ diện tích đất đã được cơ quan có thẩm quyền, tạm giao cấp và cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng.

Hoạt động kinh doanh rừng không gây tác động xấu trực tiếp hay gián tiếp đến quyền sử dụng đất và quyền sở hữu tài nguyên hợp pháp của người dân bản địa.

Các hoạt động quản lý rừng tại hiện trường không gây tác hại đến cuộc sống hàng ngày, tài nguyên của cộng đồng địa phương.

Đảm bảo không để xảy ra các trường hợp gây mâu thuẫn lớn đến quyền sử dụng đất, liên quan đến lợi ích của nhiều người trên địa bàn hoạt động của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh.

Trong trường hợp có xảy ra tranh chấp đất đai, Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ tạm dừng các hoạt động quản lý rừng trên các diện tích đó cho đến khi các mâu thuẫn được giải quyết.

Trên cơ sở cùng lắng nghe và trao đổi ý kiến, trên tinh thần bình đẳng, dân chủ, tôn trọng và bảo đảm quyền lợi hợp pháp của các bên liên quan, Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh sẽ phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương để có biện pháp giải quyết mâu thuẫn phù hợp nhất.

Các mâu thuẫn sẽ được giải quyết theo luật pháp và quy định giải quyết mâu thuẫn, khiếu nại mà Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh đã ban hành.

Thường xuyên giữ mối liên hệ với các cấp chính quyền, cộng đồng cư dân địa phương nơi có rừng trồng; quản lý thông qua họp bàn với chính quyền địa phương. Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh thông báo cho chính quyền địa phương nội dung các hoạt động chính trong năm như hoạt động trồng rừng, khai thác, làm đường v.v ... để phối hợp thực hiện.

2. Các quyền cụ thể của cộng đồng trong khu vực rừng quản lý của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh

2.1. Cho phép

Quyền thu hái lâm sản ngoài gỗ như măng, nấm, cây thuốc ... (lâm sản phụ).

Quyền lấy củi để phục vụ cuộc sống hàng ngày.

Quyền quản lý rừng rùng cộng đồng (nếu có).

Yêu cầu công ty thay đổi hoạt động quản lý nếu các hoạt động của công ty ảnh hưởng đến quyền lợi của cộng đồng địa phương.

2.2. Không cho phép

Chặt phá cây trồng, khai thác rừng trái phép.

Săn bắt, đánh bẫy các loài động vật và câu cá trái phép, đặc biệt là các loài động vật quý hiếm.

Đốt lửa, sử dụng lửa trong khu vực rừng trồng của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh.

Xâm lấn diện tích rừng và đất rừng.

Xả các loại rác thải bừa bãi như nilon, vỏ đựng thuốc bảo vệ thực vật....

Thu thập mẫu vật trái phép trong rừng.

Hủy hoại trái phép tài nguyên rừng, hệ sinh thái rừng.

Vi phạm các quy định về phòng cháy, chữa cháy rừng.

Vi phạm quy định về phòng, trừ sinh vật hại rừng.

Khai thác trái phép cảnh quan, môi trường và các dịch vụ lâm nghiệp.

Chăn thả gia súc trong rừng mới trồng, rừng non.

Phá hoại các công trình phục vụ việc bảo vệ và phát triển rừng.

Các hành vi khác xâm hại đến rừng trồng, hệ sinh thái rừng.

2.3. Hình thức xử lý vi phạm

Khi xảy ra vi phạm về quản lý bảo vệ rừng các Đội trông rừng lập biên bản vi phạm gửi lên cơ quan chức năng có thẩm quyền xử lý (Làng, UBND xã, công an, kiểm lâm, UBND Huyện, ...), đồng thời báo cáo về Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh (Kể cả kết quả giải quyết).

Trong trường hợp vụ việc là nghiêm trọng (*quá thẩm quyền giải quyết*) báo cáo Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh, để được chỉ đạo biện pháp giải quyết. Ưu tiên giải quyết bằng hình thức hòa giải, đảm bảo lợi ích của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh và các bên liên quan.

Trình tự giải quyết các vụ việc liên quan đến bảo vệ rừng tuân thủ theo Quy trình giải quyết mâu thuẫn khiếu nại của Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh đã ban hành và theo Pháp luật của Nhà nước.

3. Khi phát hiện sự tồn tại quyền hợp pháp và quyền truyền thống của người dân tộc

Trường hợp có bằng chứng về sự tồn tại các quyền hợp pháp và quyền truyền thống của người dân tộc liên quan đến hoạt động quản lý đã bị xâm phạm và tình hình đang được giải quyết; cần thiết phải thực hiện quá trình giải quyết các tranh chấp có sự tham gia và phù hợp văn hóa của người dân tộc.

Bất cứ địa điểm nào mới quan sát hay phát hiện có ý nghĩa về văn hóa, sinh thái, kinh tế, tín ngưỡng hay tâm linh đối với người dân tộc, dừng ngay các hoạt động quản lý trong vùng cho đến khi đạt được các biện pháp bảo vệ với người dân tộc, theo như quy định bởi địa phương và luật quốc gia.

Trường hợp có bằng chứng cho thấy quyền, phong tục và văn hóa của người dân tộc như được định nghĩa trong UNDRIP và ILO ước 169 bị công ty vi phạm.

Công ty sẽ tiến hành xác định các bước để khôi phục lại những quyền, phong tục và văn hóa của các người bản địa, đáp ứng quyền của họ và lưu trữ hồ sơ, tài liệu.

4. Tiêu chí xác định các đối tượng bị ảnh hưởng

4.1. Các bước xác định các đối tượng bị ảnh hưởng

- Xác định vùng trọng điểm có người dân tộc thiểu số, cộng đồng địa phương có thể ảnh hưởng do các hoạt động lâm nghiệp của Công ty. Dựa vào vị trí địa lý trên bản đồ.

- Xác định các hoạt động của công ty có thể tác động đến các đối tượng bị ảnh hưởng.

- Thống kê các dân tộc, cộng đồng địa phương tại vùng trọng điểm ảnh hưởng các hoạt động lâm nghiệp của Công ty. (Kế thừa, thống kê từ các báo cáo về kinh tế - văn hóa - xã hội của UBND xã).

- Thực hiện tham vấn cộng đồng, cán bộ xã, thôn xóm để đưa ra các biện pháp hạn chế và hướng khắc phục các hoạt động lâm nghiệp của Công ty với các dân tộc, cộng đồng địa phương. Đưa ra các mức độ đền bù giải quyết thiệt hại.

4.2. Tiêu chí xác định, phân loại các đối tượng bị ảnh hưởng

Phân loại mức độ các đối tượng bị ảnh hưởng của Công ty lâm nghiệp Hà Thanh được phân chia thành 3 cấp độ bao gồm: ảnh hưởng, ít ảnh hưởng và không ảnh hưởng.

a) Cấp độ ảnh hưởng:

Người có quyền sở hữu và sử dụng đất:

+ Chiều dài, khoảng cách dưới 30m từ rừng (khu vực khai thác) của công ty đến diện tích canh tác nông nghiệp của người dân

+ Độ dốc khu vực khai thác $>25^{\circ}$

b) Cấp độ ít ảnh hưởng

Người có quyền sở hữu và sử dụng đất:

+ Chiều dài, khoảng cách trên 30m đến nhỏ hơn 40m từ rừng (khu vực khai thác) của công ty đến diện tích canh tác nông nghiệp của người dân

+ Độ dốc $< 25^{\circ}$

- Diện tích rừng công ty giáp ranh với khu vực rừng của người dân.

c) Không ảnh hưởng

- Chiều dài, khoảng cách trên 40m từ rừng (khu vực khai thác) của công ty đến diện tích canh tác nông nghiệp của người dân.

- Diện tích rừng công ty không giáp ranh với diện tích rừng của người dân.

- Vị trí, khu vực diện tích xử lý thực bì bằng phương pháp đốt cục bộ, theo đám của công ty gần, giáp ranh với diện tích rừng của người dân.

Ghi chú: Sau khi phân loại xác định được phân loại mức độ ảnh hưởng từ hoạt động quản lý công ty lập kế hoạch biện pháp giảm thiểu, khắc phục.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Ban FSC Công ty Lâm nghiệp Hà Thanh, các ông Phó Giám đốc Công ty phụ trách lâm nghiệp, Trưởng phòng nghiệp vụ Công ty, các nhà thầu chính, nhà thầu phụ thực hiện các nội dung nêu trên; tổng hợp định kỳ và bất thường báo cáo Giám đốc Công ty.

2. Các Đội/Trạm/Chốt QLBRV có trách nhiệm phổ biến quy định này đến cộng đồng cư dân bản địa, người lao động, nhà thầu và chính quyền địa phương nơi có rừng quản lý; rà soát các hạng mục cần thực hiện, định kỳ hàng tháng và theo yêu cầu báo cáo Công ty kết quả thực hiện Quy định này.

Yêu cầu các đơn vị tổ chức thực hiện đúng quy định, trong quá trình thực hiện nếu có vướng mắc, báo cáo để điều chỉnh hoặc bổ sung phù hợp thực tế.

Nơi nhận:

- Các phòng nghiệp vụ;
- Các trạm QLBRV;
- Lưu VT, TCHC.

Phạm Bá Nghị